

Vaasan hallinto-oikeus

Diaarinumero 00416/19/5701 ja 00508/19/5701

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

27.10.2021

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **3.11.2021 (7 pv)**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 27.10.2021 nro 21/0054/1, valitus ympäristölupa-asiassa / Yhteislupa kiviaineksen louhintaan ja murskaukseen, Iitlahden kylä, Sulkava

Luvan hakija

Palin Granit Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuultus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **27.10. – 3.12.2021** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet ja valitusaika

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. **Valitusaika päättyy 3.12.2021.**

Vaasan hallinto-oikeus**Päätös**

Antopäivä
27.10.2021

Päätösnumero
21/0054/1

Diaarinumerot
00416/19/5701
00508/19/5701

Asia Valitus maa-aines- ja ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakijat 1. [REDACTED], yhdessä
2. [REDACTED]

Luvan hakija Palin Granit Oy

Päätös, johon on haettu muutosta

Rantasalmen kunnan ympäristölautakunta 22.3.2019 (14.3.2019 § 7)

Ympäristölautakunta on myöntänyt Palin Granit Oy:lle maa-ainesluvan ja ympäristöluvan kiinteistölle Kommatto 768-406-3-61 Sulkavan kunnan, Iitlahden kylän Iisalonsaareen hakemuksen mukaisesti alla olevilla määräyksillä. Edellytyksenä on, että toiminnassa noudatetaan hakemuksia sekä alla olevia määräyksiä. Mikäli hakemuksen tiedot poikkeavat alla olevista määräyksistä, noudatetaan määräyksiä.

Lupamääräykset / maa-ainesten ottaminen

1. Kokonaisottamismäärä on noin 200 000 kiintokuutiometriä.
2. Ottamistoiminnassa noudatetaan hakemuskarttoihin merkittyjä aluerajauksia. Alueen rajat on merkittävä selvästi erottuvien paalujen avulla, jotka pysyvät näkyvissä ottamisen edistyessä.
3. Alin kaivamistaso on +60,00 (N60).
4. Ottamisalue on pidettävä siistinä. Alueelle on tarvittaessa asennettava tekninen este (esimerkiksi puomi) luvattoman kulkemisen, ilkivallan ja roskaimisen estämiseksi.

Osoite
Korsholmanpuistikko 43
PL 204
65101 VAASA

Puhelin
02956 42611

Telekopio
02956 42760

Sähköposti
vaasa.hao@oikeus.fi

5. Työskentelyssä, alueen varoitusmerkinnöissä yms. on noudatettava kulloinkin voimassa olevaa työsuojelulainsäädäntöä ja -määräyksiä. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota korkeista seinämistä varoittamiseen putoamisvaaran ehkäisemiseksi. Kaikki kallio- ja maaleikkaukset, jotka ovat yli 3 metriä korkeita, on suojattava aidalla, maavalleilla tai muilla kulkuesteillä, jotta tahaton putoaminen estyy.

6. Maisemoinnilla alue palautetaan vastaavaksi metsätalousmaaksi sille soveltuvilta osin kuin ympäröivä maasto on. Maisemointityöt on saatettava loppuun lupa-ajan kuluessa. Maisemoinnissa alue siistitään ja kalusto, koneenosat, tynnyrit yms. poistetaan alueelta. Päälimmäiseksi kerrokseksi levitetään hienoja maa-aineksia ja pintamaita metsittymisen onnistumiseksi. Kalliopohjan päälle levitettävä hienompien maa-ainesten kerrospaksuus on oltava vähintään puoli metriä. Ohjeistus: julkaisu (BEP) 5/2014, luku 12.

7. Jyrkkä louhintarinta on lopuksi yläpuolelta suojattava pysyvästi hakemuksessa esitetyllä kivimuurilla. Vaihtoehtona pysyvä, korroosionkestävä, vähintään 1,2 metriä korkea metalliaita.

8. Metsittäminen on tehtävä kylvämällä tai istuttamalla, ellei alue metsity luontaisesti. Mahdolliset kovaksi polkeutuneet varastokasojen pohjat, liikennöintialueet yms. on ensin möyhennettävä ja päälle levitetään tarpeen mukaan hienompia maa-aineksia. Mikäli käytettävissä on pintamaita, levitetään niitä päälimmäiseksi kerrokseksi. Tarvittaessa pyydetään metsäasiantuntijan lausunto luontaisen metsittymisen onnistumisesta.

9. Luvanhaltijan on toimitettava maa-ainesten ottamismäärät vuosittain tammikuun loppuun mennessä edellisen vuoden osalta. Ilmoituksen tekemisessä on noudatettava notto-rekisterin pitäjän ohjeita.

10. Luvanhaltijan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle alueen maisemoinnista lopputarkastuksen tekemistä varten.

11. Maisemointitöiden vakuudeksi määrätään aiemman suuruinen 50 000 euroa ja se on toimitettava kunnalle/olemassa oleva vakuus päivitettävä toukokuun loppuun 2019 mennessä. Vakuuden on oltava voimassa 30.9.2030 saakka.

Lupamääräykset / ympäristölupa / louhinta ja murskaus

1. Yleistä

Louhinnassa ja murskauksessa on toimittava hakemuksessa ilmoitetulla tavalla ottaen kuitenkin huomioon lupamääräykset. Toiminnassa on noudatettava valtioneuvoston asetusta VNA 800/2010 kivenlouhimoiden ja murskaamojen ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista.

2. Toiminta ja työskentelyajat

Rikotusta ja murskausta ei saa tehdä kesäaikana aikavälillä 1.6.–31.8. Porauksia ja räjäytyksiä ei saa tehdä juhannuksen ja heinäkuun lopun välisenä aikana. Ensimmäinen hiljainen päivä on juhannuksen aaton

aatto.

Arkipyhinä ja viikonloppuisin ei toimintaa saa harjoittaa lukuun ottamatta kuormauksia ja kuljetuksia lauantaisin.

Päivittäiset aikarajat, jolloin eri työlajeja voi tehdä:

Murskaus, rikotus, poraaminen ja sahaaminen maanantaista perjantaihin klo 7-22

Räjäytys ma-pe klo 7-17

Jalostekuormaukset ja -kuljetukset ma-la klo 6-22.

3. Melu ja värinä ja niiden tarkkailu

Ulkomelun taso ei saa ylittää lähimmillä kiinteistöillä päivittäin (klo 7-22) melutasoa 55 dB (L_{Aeq}), loma-asuntoalueet 45 dB. Yöarvot klo 22-07 vastaavasti 50 dB ja 40 dB (L_{Aeq}).

Melutasoa on pyrittävä alentamaan työtekniisin järjestelyin: ottamissuunnitelmassa esitetyt murskauslaitoksen sijoittaminen.

Rikotus ja murskaus on tehtävä mahdollisimman matalalla maaston tasolla.

Räjäytykset on tehtävä riittävän pienillä panostuksilla rakennusvaurioiden ehkäisemiseksi.

Luvansaaja on velvollinen tekemään/teettämään kustannuksellaan melu- ja värinämittauksia, jos lupaviranomainen niin edellyttää.

4. Pölyhaitat

Pölyhaittoja on etenkin kuivina aikoina ehkäistävä kiviaineksen/kasojen sekä kuljetustien vesikastelulla ja laitteiden koteloinneilla. Luvansaaja on velvollinen mittaamaan/mittauttamaan kustannuksellaan leijuvan pölyn (PM10) pitoisuudet häiriintyvissä kohteissa, jos lupaviranomainen niin edellyttää.

5. Öljytuotteet ja kemikaalit

Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastoinnissa ja käytössä on noudatettava kemikaalilainsäädännön ohjeita ja määräyksiä.

Öljytuotteita saa varastoida alueella vain kulloinkin menossa olevan työjakson tarvitsemat määrät. Säiliöt on oltava valuma-altaallisia tai kaksivaippaisia ja varustettuna asianmukaisilla varolaitteilla (ylitöntön-, laponesto yms.).

Öljytuotteiden ja kemikaalien valuminen maaperään on ehkäistävä; tankkauspaikka ja muut vastaavat kohteet on suojattava siten, että kemikaalien pääsy maaperään tai pohjaveteen estyy. Polttoaineiden ja kemikaalien varastointialueiden sekä tukitoiminta-alueiden maaperän suojauksesta määrätään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa.

6. Jätteet

Toiminnasta syntyvien jätteiden käsittelyssä on noudatettava jätelain määräyksiä sekä Sulkavan kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Hyödyntämiskelpoiset jätteet on toimitettava hyötykäyttöön.

Vaaralliset jätteet on välivarastoitava tiiviissä astioissa/alustalla ja toimitettava asianmukaisen luvan omaavalle kerääjälle tai vastaanottopaikkaan.

7. Päästöt vesiin

Lupaviranomainen voi perustellusta syystä, kuten pohja- tai pintaveden pilaantumisepäilystä toiminnan seurauksena, edellyttää toiminnanharjoittajan teettämään kustannuksellaan vesitutkimuksia.

8. Vahinko- ja häiriötilanteet

Työmaalle on varattava alkusammutuskalustoa ja öljyntorjuntamateriaalia palo- tai vuotovahingon ensitorjuntaan.

Vahinko-, vuoto- tai häiriötilanteissa toiminnanharjoittajan on välittömästi ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten minimoimiseksi ja ehkäisemiseksi. Mikäli tilannetta ei saada nopeasti ja luotettavasti hallintaan, on pelastuslaitos viipymättä pyydyttävä apuun.

Häiriö- tms. tapauksista on ilmoitettava lupaviranomaiselle ja tarpeen mukaan pelastusviranomaisille. Maaperän pilaantumistapauksesta on ilmoitettava paikalliselle ELY-keskukselle. Pelastus- ym. viranomaisten yhteystiedot pitää olla työmaalla saatavilla.

9. Kirjanpito, seuranta ja tiedottaminen

Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa toiminnasta: toiminta-ajat, louhitut määrät, poikkeus- ja häiriötilanteet, vaaralliset jätteet ym. Kirjanpito on pyydytettävä esitettävä lupaviranomaiselle.

Kaikkien alueella työskentelevien on tehtävä toiminnan tarkkailua jokaisessa työvaiheessa. Toiminnan lupamääräykset on saatettava kaikkien alueella työskentelevien urakoitsijoiden tietoon.

Louhinta- ja murskausjakson aloittamisesta, arvioitu kesto aika sekä työmaan vastuuhenkilö on ilmoitettava viimeistään viikko etukäteen lupa- ja valvontaviranomaiselle, ympäristösihteeri puh. 040 5083 825.

10. Toiminnan muuttaminen ja lopettaminen

Toiminnan olennaisista muutoksista, lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Lopettamisen jälkeen alueelta on poistettava toimintaan liittyneet rakenteet, laitteet, polttoaineet, jätteet yms.

Toiminnan voi aloittaa ennen luvan lainvoimaisuutta ympäristölautakunnan lupapäätöstä noudattaen. Maa-ainesoton lupamääräyksessä nro 11 mainittu vakuus on toimitettava kunnalle määräyksessä sanottuna ajankohtana.

Päätöksen perustelut

Pääperustelut

Maa-ainesten ottaminen noudattamalla hakemusta ja lupamääräyksiä ei ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä mainittujen rajoitusten kanssa. Luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Ennalta arvioiden toiminnasta ei aiheudu ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaisia terveyshaittoja, ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä kohtuutonta räsytystä naapurustoon. Valtioneuvoston asetus 800/2010 louhinnan ja murskauksen vähimmäisvaatimuksista antaa tarkat ohjeet toiminnalle. Palin Granit Oy:n aiottu toiminta täyttää ennalta arvioiden asetuksen vaatimukset.

Luvanhakija on jo hakemuksessaan ottanut huomioon naapurustolle aiheutuvien ympäristöhaittojen vähentämisen rajoittamalla toimintoja kesäaikana merkittävästi.

Toiminta ei ole ristiriidassa kaavatilanteen kanssa.

Toiminnanharjoittajalla on pitkäaikainen kokemus ja asianmukainen kattava kalusto haettuja toimintoja varten.

Toiminnan aloittamislupa ennen lainvoimaisuutta ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Alueella on jo mittava louhinta-alue. Aiemman maa-ainesluvan vakuus 50 000 euroa on jo kunnalla hallinnassa ja ko. luvassa määritellyt jälkihoitotyöt saadaan tarvittaessa teetettyä, mikäli lupa evätään valitusasteissa. Toiminnan jatkaminen ei käytännössä muuta vallitsevia oloja louhimoalueella; uusia luontoarvoja ei menetetä.

--

Päätöksen voimassaoloaika

Lupapäätös on voimassa 30.9.2029 saakka, minkä kuluessa maisemointityöt on saatettava loppuun.

--

Päätöksen kumoaminen

Lupapäätös, saatuaan lainvoiman, kumoaa Palin Granit Oy:n aiemman maa-ainesluvan: Sulkavan kunnan rakennuslautakunta, lupa 1/2012, annettu 1.2.2012.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. [REDACTED] ovat vaatineet, että ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja hakemus hylätään.

Perusteluinaan muutoksenhakijat ovat esittäneet muun muassa, että suunniteltu toiminta ei sovi suojelualueelle eikä vapaa-ajan asutuksen keskelle. Toiminnasta ja siitä aiheutuvasta liikenteestä aiheutuu kohtuutonta haittaa Iisalon saarella sekä sen lähistöllä pysyvästi ja tilapäisesti asuville. Haittaa aiheutuu räjäytyksistä, melusta, pölystä, tärinästä ja liikenteestä. Toiminta saastuttaa vesistöä. Toimintaan liittyvä liikenne aiheuttaa haittaa yli 100:lle kapean ja mutkaisen Iisalontien tieosakkaalle ympärivuotisesti. Asiassa ei ole selvitetty toiminnan vaikutuksia alueen porakaivoille. Kiintokallio ulottuu laajasti Iisalon saarella ja tärinä leviää laajalle alueelle.

Alue kuuluu Saimaan norpan suojelualueen reunaan. Norpan pesimäaikana ja poikasten syntymään liittyvänä aikana toiminnasta aiheutuvat haitat ovat luonnonsuojelun kannalta kielteiset.

Vuonna 2010 riehunut Asta-myrsky on kaatanut suuria määriä saaren puista, joka heikentää kasvillisuuden kykyä estää pölyn leviämistä. Louhoksen aikaisemmin käyttämät pölyämisen ehkäisymenetelmät eivät ole olleet toimivia.

Aikaisemmasta toiminnasta johtunut vesistön samentuminen on pitkäaikainen huomattava haitta. Toiminta-alue on luonnon kannalta täysin turmeltunut, jolle tulee edellyttää maisemointia aikaisemman luvan ehtojen mukaisesti.

Toiminta-alue rajoittuu eteläpäässä Kommatonvuoreen missä sijaitsee Kommatonvuoren kolmikerroksinen luolasto. Se on harvinainen luonnonmuodostelma Suomessa. Lupapäätöksessä ei ole otettu huomioon maa-aineksen ottamisen vaikutuksia kyseiselle luonnonmuodostelmalle.

Vakuusvaatimus on määrältään riittämätön. Vakuusvaatimusta määritettäessä tulee ottaa huomioon tarvittavat maisemointityöt kokonaisuudessaan ja niiden aiheuttamat kustannukset tulevaisuudessa.

Kaikki asianosaiset eivät ole saaneet tietoa lupahakemuksesta. Asia koskee yli 100 asianomistajaa, joiden virkistysasunnot ovat haitallisen toiminnan vaikutusalueella.

2. [REDACTED] on vaatinut, että ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja hakemus hylätään.

Valitusta on perusteltu muun muassa seuraavasti:

Hakemus ja ottamissuunnitelma ovat puutteelliset. Naapurien kannalta tilanne on yhä ikävämpi, kun toimintaa jatketaan. Haitta, vahinko, rasitus ja riskit kasvavat. Suuret sivukivivarastot kasvavat edelleen. BAT ja BEP julkaisujen olisi tullut olla hakemuksen liitteinä muistutusaikana, jos hakija niihin viittaa tai on sitoutunut niihin. Muutoksenhakija on pyytänyt näitä asiakirjoja ympäristötarastajalta, mutta tämä materiaali ei ollut saatavilla valitusaikana. Muutoksenhakija ei ole saanut selvitystä siitä kuka, milloin, miten ja millä alueella on arvioinut maa-ainesten ottamisen järjestelyineen esimerkiksi maa-aineslain 3 §:n, luonnonsuojelulain ja metsälain perusteella.

Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa muutoksenhakijan kiinteistölle [REDACTED] on osoitettu kolme rantarakennuspaikkaa. Kahdella näistä on rakennusluvat.

Ottaminen ja murskaus vaikeuttaa kiinteistön käyttämistä kaavassa osoitettuun tarkoitukseen.

Muutoksenhakija on pohja- ja pintavesitilanteen ja olemassa olevan vesialtaan osalta viitannut muistutuksessaan oleviin kohtiin 8., 18. / 12. / 3.2. Niissä kohdissa on vaadittu lisäselvitystä pohja- ja pintavesistä sisältäen toiminta-alueen ympäröivän ojituksen, vesien johtamis- ja johtumissuunnat, vesi- ja maanäytteiden ottamisen ja analysoinnin, muutokset pohja- ja pintavesien määrissä ja laadussa sekä maaperän laadussa.

Muutoksenhakijan käsityksen mukaan louhimoalueen vesiä on mahdollisesti johdettu/johdetaan kohti muutoksenhakijan kiinteistöä, mikä saattaa heikentää metsän kasvua veden määrän ja laadun vuoksi. Se voi myös vaikuttaa kiinteistön kaivon/lähteen veden laatuun ja määrään, kun louhinta sallitaan Saimaan pinnan ja pohjaveden pinnan alapuolelle. Lisäselvitystä vaaditaan myös veden käytön suhteen, kuten koneiden pesu ja veden kulutuksen suhteen minimi/maksimi litraa vuodessa. Keinotekoisien vesistön perustamista ja kunnossapitoa ei ole selvitetty. Luonnottomaan vesialtaaseen voi liittyä ympäristöseurauksia. Montusta pumpataan vettä pois, hakija ei ole selvittänyt kuinka suuri pumppaustarve on ja onko enää kyse pelkästä pintavedestä.

VNA 800/2010 asettaa ympäristönsuojelun vähimmäistason. Ei ole estettä käyttää tiukempia raja-arvoja ja aikarajoja. Jos aikaisemman ympäristöluvan perusteella on tehty melumittauksia, ei muutoksenhakijaa ole informoitu. ■■■■■ rakennuspaikat ovat lyhimmillään vajaan 500 metrin päässä louhoksesta. Hakija ei pysty varmasti sanomaan, etteivätkö melun raja-arvot ylittyisi. ■■■■■ raja ja metsä on lähimmillään alle 200 metrin päässä louhimomontusta.

Muutoksenhakijan metsää ei tulisi laskea suojaetäisyyteen eikä altistaa kivipölylle. Mittauksien tekijänä tulisi olla ulkopuolinen ammattilainen. Ei ole hyväksyttävää, että hakijalla ei ole melua, pölyä tai tärinää koskevia mallinnuksia tai mittauksia ja vesianalyysyjä. Toiminta-ajat ovat liian väljät.

Toiminnan sijoituspaikka on väärä. Jos toiminta jatkuu, lupamääräyksiä tulee kiristää. Lupamääräyksillä ei voida riittävästi ehkäistä ympäristön pilaantumista.

Toiminta on kestänyt noin 25 vuotta. Sen jatkuminen lisää vahinkoja, haittoja ja räsistystä. Alue on mökkeilykäytössä, herkkä pilaantumiselle ja sen merkitys terveyden ja viihtyisyyden kannalta on suuri. Sijoituspaikka on ristiriidassa yleiskaavan kanssa. Muutoksenhakijan kiinteistöllä on suuri taloudellinen merkitys muutoksenhakijalle. Kiinteistön taloudellinen arvo on sidoksissa naapurikiinteistön toimintaan. Valituksenalainen toiminta aiheuttaa muutoksenhakijalle kohtuutonta räsistystä.

Päätöksen perustelut ovat riittämättömät, osin virheelliset. Valituksen perusteluina tulee huomioida myös muutoksenhakijan muistutuksissa esittämä.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Rantasalmen kunnan ympäristölautakunta on valituksen johdosta antamassaan lausunnossa esittänyt, että valitukset tulee hylätä. Valitukset sisältävät suurelta osin samoja asioita, joita muutoksenhakijat olivat jo hakemuksen vireillä ollessa jättämissään muistutuksissa ottaneet esille. Lautakunta on vastannut näihin muistutusten asioihin lupapäätöksessään.

Palin Granit Oy on harjoittanut tarvekiven louhintaa paikalla yli 20 vuoden ajan. Toimintaa aiotaan jatkaa entisen kaltaisena eikä toiminta-alue laajene. Asiassa ei ole ilmennyt, että toiminnasta olisi aiheutunut maa-aineslain 3 §:n (1 mom., kohta 3) tarkoittamia huomattavia tai laajalle ulottuvia haitallisia vaikutuksia luonnonolosuhteissa. Naapurustolle ei myöskään ole aiheutunut naapuruuksuhdelain 17 §:n tarkoittamaa kohtuutonta rasitusta. Toiminnan mitta-kaava on ollut huomattavasti pienempimuotoisempaa kuin luvat olisivat mahdollistaneet ja louhimolla on ollut useiden vuosien mittaisia hiljaisia jaksoja.

Haettu toiminta täyttää maa-aineslain edellytykset sekä valtioneuvoston louhintaa koskevan asetuksen 800/2010 vaatimukset ympäristönsuojelusta; etäisyydet naapureihin, maastonmuodot ja peitteisyys ehkäisevät haitallisimmiksi koettujen melu- ja pölyhaittojen kohtuuttomuutta. Myös kesäaikaiset toiminta-aikarajoitteet ottavat huomioon lähialueiden virkistyskäytön tarpeita. Naapurikiinteistöltä ja vesistöltä ei ole näköyhteyttä louhinta-alueelle. Toiminta ei ole ristiriidassa kaavatilanteen kanssa. Hakemuksessa oli riittävät selvitykset aiotusta toiminnasta, sen vaikutuksista ympäristöön sekä lopettamisen toimenpiteistä.

Saimaan rantaan on matkaa lähimmillään lähes 500 metriä välimaaston ollessa jyrkkäpiirteistä peitteistä metsämaastoa. Kivipöly laskeutuu varsin nopeasti toimintapaikan lähialueelle (alle 300 metriä). Ei ole uskottavaa, että pöly aiheuttaisi Saimaan veden samenumista haitallisessa mittakaavassa. Haittaa tuskin aiheutuu myöskään noin 800 metrin päässä oleville rakennuksille tai pihapiirille. Kivipöly on vesistölle tai metsämaalle jokseenkin haitaton ja saastuttamaton materiaali. Etelä-Savossa vallitsevat tuulensuunnat ovat lounaisia. Louhimon naapurikiinteistöt ovat lännen, etelän tai kaakon suunnilla louhimoon nähden. Ne ovat siis vallitsevien tuulien yläpuolella, mikä jonkin verran vähentää pölyn ja melun vaikutuksia.

Kommatonvuoren kalliojyrkänne/luolamuodostuma sijaitsee louhinta-alueen reunalta reilut 300 metriä etelän suuntaan ollen viereisen maanomistajan tilan puolella. Muodostelma ei ole luonnonsuojelu- tai muinaismuistokohde. Välimatka on niin pitkä, että Palin Granit Oy:n toiminnasta ei aiheudu vaaraa jyrkänneelle. Paikalla vierailee jonkin verran retkeilijöitä ja geokätköilijöitä.

Lupaviranomainen voi maa-aineslain 12 §:n mukaan tarvittaessa määrätä vakuuden suuremmaksi, jos arvioidaan, että summa ei kata jälkihoidon kustannuksia esimerkiksi maanrakentamisen indeksissä tapahtuneen nousun tai muiden syiden takia.

Hakemuksesta on tiedotettu kirjeellä ottamisalueen rajakiinteistöille sekä asuin- ja loma-asuinkiinteistöille reilun kilometrin säteellä. Lisäksi kuulutus

julkaistiin Sulkavan kunnan virallisella ilmoitustaululla sekä kunnan verkkosivuilla. Kuuleminen on riittävän laaja toimintaan ja maasto-oloihin nähden ja kun otetaan huomioon, että toimintaa on ollut jo yli 20 vuoden ajan.

Hakemuksen mukana oli riittävä materiaali kuvaamaan ottamista ja sen etenemistä, ympäristövaikutuksia ja niiden ehkäisemistä sekä jälkihoitoa. Koriste- ja rakennuskiven laatuvaatimukset ovat korkeat eikä vaatimukset täyttävää kiveä välttämättä ole koko alueella. Hyvän kiven esiintymäpaikat selviävät vain tekemällä (koe)louhintoja. Ottaminen ei etene alueellisesti suoraviivaisesti ja tasaisesti. Ottamissuuntien ja -määrien epävarmuuden takia aivan täsmällisiä jälkihoitotoimenpiteitä ei karttatarkkuudella voi esittää. Tämän takia on perusteltua noudattaa jälkitöissä alalla yleisesti hyväksyttyjä BAT- ja BEP-asiakirjoja. Tarvekiven ottamistoiminta on pitkäjänteistä toimintaa eikä maisemointitoita ole tarvetta tehdä ennen kuin toiminta loppuu.

Lupapäätöksessä on määräys, jonka mukaan lupaviranomainen voi määrätä melumittaukset teetetäväksi. Melumittaukset eivät tässä tapauksessa ole automaattisesti tarpeen, kun otetaan huomioon etäisyydet naapureihin ja välimaaston laatu. Kivenlouhinta ja -murskaus on jo pitkälti ajalta melutasojen suhteen hyvin tutkittua ja mitattua alaa. Näihin tutkimuksiin verrattuna, ennalta arvioiden Palin Granit Oy:n toiminnasta ei aiheudu melutason ohjearvojen ylityksiä lähikiinteistöillä. Koristekivilouhinnan/paloittelun työmenetelmät, kuten vaijerisahaus, ovat melutasoltaan matalampia kuin perinteinen esimerkiksi tienpidon kiviaineksen karkeampi räjäytyslouhinta. Myös tekniikan kehittyminen murskauslaitoksissa on alentanut muun muassa kumitusten myötä melutasoja.

Louhimoalueella muodostuvat vedet ja sieltä alueen ulkopuolelle johdettavat/valuvat vedet ovat jokseenkin puhtaita luonnon sade-, pohja- ja sulamisvesiä. Nämä vedet imeytyvät tehokkaasti metsämaahan. Ojissa ja maapainanteissa kauemmaksi mahdollisesti virtaavat vedet pysyvät uomissaan, eivätkä ne sieltä nouse ylös ja levittäydy metsämaahan haittaamaan metsämaata tai metsän kasvua.

Sulkavan kunnalle ja Sulkavan kunnan terveydensuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus antaa vastine valitusten johdosta. Vastineita ei ole annettu.

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on ilmoittanut, ettei se anna asiassa vastinetta.

Palin Granit Oy on valitusten ja lausunnon johdosta antamassaan vastineessa esittänyt, että valitukset tulee hylätä. Yhtiö on viitannut ympäristöministeriön julkaisuihin ”Luonnonkivituotannon elinkaaren aikaiset ympäristövaikutukset, Suomen ympäristö 656/2003” ja ”Parhaat ympäristökäytännöt (BEP) luonnonkivituotannossa, Suomen ympäristö 5/2014.”

Selvitysten mukaan tarvekivilouhimon ympäristövaikutukset rajoittuvat louhimoalueelle tai louhimon välittömään läheisyyteen. Kokonaisuutena ympäristövaikutukset ovat pienialaisia ja paikallisia. Luonnonkiven louhinnasta ei ole ympäristön asukkaille terveyshaittaa. Sulkavan louhimon toiminnasta aiheutuva melutaso ei tule ylittämään valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisia melun ohjearvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, jotka alueella sijaitsevat

lähimmillään noin 750 metrin etäisyydellä louhimosta. Tarvekiven irrotus tapahtuu pääosin maanpinnan alapuolella louhimon seinämien suojassa. Parhaat ympäristökäytännöt (BEP) luonnonkivituotannossa -selvityksen mukaan loushintarintauksilla on merkittävä alentava vaikutus ympäristön äänitasoihin, parhaimmillaan yli 20 dB. Samassa selvityksessä on esitetty melun mittaustuloksia tarvekivilouhimoiden ympäristössä.

Palin Granit Oy on vähentänyt nykyiseen hakemukseen loushintamäärää ja se on nyt 20 000 m³ vuodessa. Louhimolla toimii ainoastaan 1–2 poralaitetta, jolloin louhimolla syntyvä äänipäästö on alhainen. Loushintatekniikka on myös kehittynyt siten, että porausta voidaan korvata yhä enemmän vaijerisahauksella, jonka äänen lähtötaso on huomattavasti alhaisempi kuin porauksen. Palin Granit Oy:llä vaijerisahausta on jo vakituksessa käytössä. Sulkavalla lähimmät häiriintyvät kohteet ovat kaukana, (lähimmillään noin 750 metrin etäisyydellä ottoalueesta), eli loushinnasta aiheutuvaa meluhaittaa näillä kohteilla ei tule olemaan. Melua voidaan mitata toiminnan aikana. Mikäli ohjearvot ylittyvät, toiminnanharjoittaja ryhtyy tarvittaviin melunvaimentamistoimenpiteisiin. Murskauslaitos tullaan sijoittamaan tuotantokasojen katveeseen ja tarvittaessa lähelle louhimon seinämiä, mikä selvästi vähentää meluvaikutusta. Lisäksi kotelointia ynnä muita sellaisia meluntorjuntakeinoja voidaan käyttää. Sivukivien murskaus ei tule Sulkavalla käytännössä olemaan ympärivuotista vaan toteutetaan tarvittaessa lyhyissä jaksoissa mikä vähentää keskimääräistä melutasoa. Palin Granit Oy:n viittaamassa selvityksessä esitettyjen tulosten mukaan meluarvot ovat Sulkavan kokoisen louhimon osalta noin 700 metrin etäisyydellä noin 40 dB eli alemmat kuin ohjearvot. Sulkavan louhimoa ympäröi suuria korkeuseroja sisältävä kallioinen metsäpeitteinen maa, mikä osaltaan myös rajoittaa melun leviämistä.

Pölypäästöjä louhimolla voi syntyä esimerkiksi porauksesta. Viitatuissa selvityksissä todetaan, että tarvekiven loushinnan pölypäästöt rajoittuvat pääasiassa itse loushimoalueelle. Tutkimuksissa on todettu porauksen pölypäästön laskevan taustapitoisuuden tasolle noin sadan metrin etäisyydellä pölylähteestä. Vaijerisahausta käytetään yhä useammin korvaamaan porausta, ja siten sen käyttö vähentää myös pölyn syntymistä. Loushintarintamat estävät myös pölyn leviämistä ympäristöön. Sulkavan louhimolla on korkeat loushintarintaukset estämässä pölyn leviämistä. Vaikka valituksissa mainitaan myrskyn vaikutuksista alueen puustoon, on louhimon välittömässä läheisyydessä puustoa ja mainitut rintaukset estävät pölyn leviämistä. Loushinnan yhteydessä aiheutuvan pölyämisen estämiseksi voidaan suorittaa myös kallion puhdistusta vedellä paineilman sijasta. Loushimoalueen teitä kastellaan pölyn sitomiseksi.

Tarvekiven loushinnassa käytetään putkipanoksia ja räjähtävää tulilankaa, jolloin värinävaikutukset ovat huomattavasti pienemmät kuin esimerkiksi murskekiven loushinnassa tai kaivoksissa. Tarvekiven loushinnan tarkoituksena on louhia kallio siten, että sekä louhittu lohkar ja jäljelle jäävä kallio säilyvät mahdollisimman ehjinä. Liian suuret panokset aiheuttaisivat kallion rikkoutumista, joten on epätodennäköistä, että niitä käytettäisiin. Tarvekiven loushinnassa värinää syntyy ainoastaan kiintokallion räjäytyksissä. Irtolohkareiden mahdollisista räjäytyksistä ei synny värinää. Ympäröivän kallioperän ruhjevyöhykkeet vaimentavat tehokkaasti värinän leviämistä. Sulkavalla Kommatonvuorta ympäröivät laaksomaiset ruhjevyöhykkeet esimerkiksi luoteessa. Vaijerisahausta

käytetään usein juuri kiintokallion irrotuksessa, ja siten se vähentää porausmelun lisäksi myös räjäytysten määrää louhimolla.

Tärinää on mahdollista mitata toiminnan aikana. Jos tarvekiven louhinnan vaikutuksista aiheutuu vahinkoa esimerkiksi rakennuksille, ja syy-seuraussuhde pystytään osoittamaan, niin toiminnanharjoittaja on korvausvelvollinen. Kommatonvuoren luolamuodostelma ei ole luonnonsuojelu- tai muinaismuistokohde. Etäisyys louhimolta on niin pitkä, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa luolastolle.

Palin Granit Oy:n viittaamissa selvityksissä on todettu, että pohjavesi liikkuu kallioperässä ainoastaan rakoja, ruhjeita ja rikkonaisuusvyöhykkeitä pitkin ja ehyillä kallioalueilla pohjaveden määrä on vähäinen. Koska tarkoituksena on louhia ehyttä tarvekiveksi soveltuvaa luonnonkiveä, louhimot sijoittuvat lähtökohtaisesti ehjille kallioalueille, joissa on vähän halkeamia ja rakoja. Kivinäissä kallioissa on tiivistä ja siinä on vähän vettä. Kallioiden pohjavesi kerääntyy aina suuriin rakoihin ja rikkonaisiin osiin, jotka muodostavat kallion pohjavesivarantoja. Luonnonkiven louhinnan vaikutus pohjaveteen, sen laatuun tai korkeuteen on vähäinen, koska kivilouhimot ja kallion pohjavesivarannot sijaitsevat eri alueilla.

Palin Granit Oy:n viittaamissa selvityksissä on todettu, että kallion ehjyyden vuoksi luonnonkiven louhinnan vaikutus pohjavedenpinnan korkeuteen rajoittuu louhimon läheisyyteen, alle 50 metrin etäisyyteen louhimon reunasta. Selvitysten mukaan koska louhimot ovat ehjäseinäisiä ja -pohjaisia, louhimoilla ei synny pohjavettä, eivätkä louhimon vedet voi imeytyä pohjaveteen. Kallioperän tiiveyden takia louhinta-alueiden pintavedet eivät yleensä pääse sekoittumaan kallion pohjaveteen. Yllä mainittujen selvitysten mukaan porakaivoista tehtyjen kemiallisten analyysien perusteella luonnonkiven louhinta ei vaikuta kaivojen veden laatuun. Louhinnalla ei ole vaikutusta pienten maaperässä olevien talousvesikaivojenkaan veden laatuun.

Sulkavalla etäisyydet lähimpiin kohteisiin ovat niin pitkät, ettei louhinta vaikuta alueen porakaivoihin.

Louhimolla ovat olleet voimassa sekä maa-aines- että ympäristölupa, mikä on mahdollistanut toiminnan jatkamisen tarvittaessa. Kun toiminta alueella lopullisesti loppuu, alue tullaan maisemoimaan toimialalla hyväksytyjen käytäntöjen ja Parhaat ympäristökäytännöt luonnonkivituotannossa -selvityksen ohjeistuksen mukaisesti. Tällä hetkellä louhimoalueella ei ole sortumavaaraa, koska tarvekiven louhintatekniikasta johtuen louhintarintaukset ovat pysyviä. Toteutettujen kohteiden perusteella luonnonkivilouhimon maisemointikustannus on luokkaa 500–1000 e/ha. Sulkavan louhimon ottoalueen pinta-ala on 3,5 ha ja sivukivialueen 6,4 ha, joten 50 000 euron vakuus on ylimitoitettu.

Myönnetyssä luvassa kesäaika on rajattu toiminnalta pois. Rajausta on riittävä. Lisärajausella olisi selvä vaikutus toiminnan kannattavuuteen. Tarvekiven louhinnalla ei ole toiminnan pienuuden ja etäisyyden vuoksi vaikutuksia saimaannorpan suojelualueeseen tai norppakantaan.

_____ ovat vastaselityksessä esittäneet, että luvanhakijan vastineessa esittämät käytännöt eivät vastaa toteutettua toimintaa. Louhoksen melu on ollut yli ohjearvojen eikä sitä ole pyritty minimoimaan riittävästi. Louhos sijaitsee korkealla kukkulalla mikä helpottaa melun ja pölyn leviämistä.

Louhoksella suoritettuja toimenpiteitä on tehty alueen maanpinnalla ja ilman suoja-alueita ja alueella ei ole huolehdittu riittävästä pölyntorjunnasta. Aktiivisen louhinta-alueen lisäksi hiukkaspäästöjä aiheutuu myös muilta alueilta, kuten sivukiven ja luonnonkiven siirtämisestä sekä työkoneiden ja kuorma-autojen liikenteestä. Kaivoksen eteläpuolinen alue on puustoltaan vuonna 2010 riehuneen Asta-myrskyn jäljiltä lyhytkasvuinen. Pöly ja melu haittaa luontoa ja luonnon eläimiä ja alueelle tulee antaa mahdollisuus retkeilyn kehittämiseen ja matkailun edellytysten parantamiseen.

Tie louhokselle on kapea, mutkainen ja mäkinen. Näkyvyys tiellä on rajoittunut. Louhoksen lupahakemus olisi tullut toimittaa myös tiehoitokunnan jäsenille postitse tai sähköpostitse.

Muutoksenhakijoiden kiinteistöille on vahvistettu rantakaava. Rantakaavan taloudellinen arvo heikkenee, mikäli louhoksen toiminta jatkuu entisenlaisena. Alimitoitettu vakuussumma tarkoittaisi sitä, että alueen jälkihoidosta aiheutuvat kustannukset jäisivät yhteiskunnan kannettavaksi, mikä ei ole hyväksyttävää, kun on kaupallisesta toiminnasta kyse.

_____ on varattu tilaisuus antaa vastaselitys lausunnon ja vastineen johdosta. Vastaselitystä ei ole annettu.

Hallinto-oikeus on pyytänyt *Sulkavan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta* melumittauspöytäkirjaa tai muuta meluselvitystä toiminnasta aikaisemman 22.4.2008 annetun ympäristöluvan lupamääräykseen 2 viitaten, jossa luvan saajaa oli velvoitettu mittauttamaan ulkopuolisella asiantuntijalla louhimon aiheuttamat melutasot ympäristössä Sulkavan ympäristönsuojeluviranomaisen myöhemmin määräämänä ajankohtana.

Ympäristösihteeriltä saadun tiedon mukaan mittauksia ei ole tehty, koska Palin Granit Oy:llä ei ole ollut louhintatoimintaa. Yhdessä vaiheessa alueella on murskattu koeluontoisesti sivukiveä ja luvan saaja on suunnitellut sen laivausta Savonlinnaan siltahankkeeseen, mutta sitä ei ole tapahtunut. Melumittauksia ei ole vaadittu, koska toimintaakaan ei oikein ole ollut.

Palin Granit Oy on vahvistanut ympäristösihteeriltä saadun tiedon toiminnan laajuudesta oikeaksi. Sulkavan louhimolla on viimeksi louhittu 15.1.2004. Tämän jälkeen kiviä on kuljetettu alueelta myyntiin, mutta uutta louhintaa ei ole suoritettu. Maanomistaja on tehnyt alueella lyhyen murskauskokeilun sivukivestä meluilmoituksella vuonna 2007.

Sulkavan kunnan ilmoitus ja Palin Granit Oy:n vastaus on lähetetty tiedoksi *muutoksenhakijoille*.

Sulkavan kunnalle on lähetetty tieto Palin Granit Oy:n vastauksesta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus, valitukset enemmälti hyläten, muuttaa ympäristöluvan lupamääräystä 3 ja lisää lupamääräyksen 7 b. Hallinto-oikeuden tekemien muutosten jälkeen mainitut lupamääräykset kuuluvat seuraavasti (*muutos ja lisäys kursivilla*):

3. Melu ja tärinä ja niiden tarkkailu

Ulkomelun taso ei saa ylittää lähimmillä kiinteistöillä päivittäin (klo 7-22) melutasoa 55 dB (L_{Aeq}), loma-asuntoalueet 45 dB. Yöarvot klo 22-07 vastaavasti 50 dB ja 40 dB (L_{Aeq}).

Melutasoa on pyrittävä alentamaan työteknisin järjestelyin: ottamissuunnitelmassa esitetyt murskauslaitoksen sijoittaminen.

Rikotus ja murskaus on tehtävä mahdollisimman matalalla maaston tasolla.

Räjäytykset on tehtävä riittävän pienillä panostuksilla rakennusvaurioiden ehkäisemiseksi.

Toiminnan aiheuttamaa melua on mitattava mahdollisimman pian toiminnan aloittamisen jälkeen lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Mittaus on uusittava, kun poraus siirtyy ottoalueen kaakkois-eteläosan korkeimmille alueille. Ennen mittauksen suorittamista on mittaussuunnitelma toimitettava ympäristölautakunnalle hyväksyttäväksi. Mittausraportti tulee toimittaa ympäristölautakunnalle tiedoksi kolmen kuukauden kuluessa mittauksesta.

7 b. Hulevesien käsittely ja johtaminen

Ennen toiminnan aloittamista on ympäristölautakunnalle esitettävä suunnitelma nykyiseen louhokseen kertyneen sekä louhintatyön aikana louhokseen kertyvän veden poistamisesta ja käsittelystä. Ympäristölautakunta voi suunnitelmaa hyväksyessään antaa täydentäviä määräyksiä muun muassa vesien käsittelystä, johtamisesta ja tarkkailusta.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan tässä laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu:

- 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista;
- 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista;
- 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai
- 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Saman pykälän 2 momentin mukaan alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään,

katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuva.

Saman pykälän 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja aineiden ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-aineslain 4 a §:n 3 momentin mukaan maa-aineslupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulain 42–45, 84–86 ja 96 §:ssä säädetään. Lisäksi käsittelyssä noudatetaan, mitä tämän lain 7 §:n 2 momentissa säädetään lausunnon pyytämisestä.

Maa-aineslain 6 §:n 1 momentin mukaan lupa aineiden ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-aineslain 11 §:n 1 momentin mukaan aineiden ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta.

Saman pykälän 2 momentin mukaan lupamääräykset on annettava:

- 1) ottamisalueen rajauksesta, kaivausten ja leikkausten syvyydestä ja muodosta sekä ottamistoiminnan etenemissuunnista;
- 2) alueen suojaamisesta ja siistimisestä ottamisen aikana ja sen jälkeen; sekä
- 3) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista ottamisen aikana ja sen jälkeen.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä voidaan lisäksi antaa:

- 1) ottamiseen liittyvistä laitteista ja liikenteen järjestämisestä erityisesti pohjaveden suojelemiseksi;
- 2) ajasta, jonka kuluessa tämän pykälän nojalla määrätyt toimenpiteet on suoritettava; sekä
- 3) muista hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä.

Saman pykälän 4 momentin mukaan määräykset eivät saa aiheuttaa luvan saajalle sellaista vahinkoa ja haittaa, jota on pidettävä hankkeen laajuuteen ja hänen saamaansa hyötyyn nähden kohtuuttomana.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvillä olovelvollisuus*).

Ympäristönsuojelulain 7 §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava

mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön ja viemäriverkostoon mahdollisimman vähäisiksi.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan: 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski; 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle; 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta; 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus; 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua toimintaa, hakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ennen päätöksen tekoa.

Ympäristönsuojelulain 43 §:n mukaan lupaviranomaisen on ennen asian ratkaisemista varattava niille, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen), tilaisuus tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille on varattava tilaisuus ilmaista mielipiteensä. Kuulemisesta säädetään lisäksi hallintolaissa.

Maa-aineslain 20 §:n 2 momentin mukaan asianosaiseen sovelletaan, mitä ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 momentissa säädetään.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 44 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tiedotettava lupahakemuksesta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan toiminnan vaikutusalueen kuntien ilmoitustauluilla siten kuin julkisista kuuluksista annetussa laissa (34/1925) säädetään. Kuulutus on julkaistava myös lupaviranomaisen internetsivuilla, jolloin kuulutus voi sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentin estämättä toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot. Lisäksi kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen ole muutoin ilmeisen tarpeetonta. Kuulutus on annettava erikseen tiedoksi niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 44 §:n 2 momentin mukaan hakemusasiakirjat on pidettävä nähtävillä vähintään kuulutusajan toiminnan vaikutusalueen

kunnissa.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- 1) terveyshaittaa;
- 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa;
- 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta;
- 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai
- 5) eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset:

- 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista;
- 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä;
- 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä;
- 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa;
- 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimituksista;
- 6) muista toimituksista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Luvassa on lisäksi annettava tarpeelliset määräykset jätelain 120 §:ssä säädetystä jätehuollon seurannasta ja tarkkailusta sekä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmasta ja sen noudattamisesta.

Saman pykälän 2 momentin mukaan tarkkailun toteuttamiseksi luvassa on määrättävä mittausmenetelmistä ja mittauksen tiheydestä. Luvassa on myös

määrättävä siitä, miten seurannan ja tarkkailun tulokset arvioidaan ja miten tulokset toimitetaan valvontaviranomaiselle. Toiminnanharjoittaja voidaan määrätä antamaan valvontaa varten myös muita tarpeellisia tietoja.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n mukaan asetuksessa säädetään kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamon ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa.

Mainitun asetuksen 3 §:ssä säädetään toiminnan sijoittumisesta. Asetuksen 3 §:n 2 momentin mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä.

Mainitun asetuksen 7 §:n mukaan toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Valtioneuvoston melutason ohjearvoista antaman päätöksen (993/1992) 2 §:n 1 momentin mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB. Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB. Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei kuitenkaan sovelleta yöohjearvoja.

Saman pykälän 2 momentin mukaan loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. Loma asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa 1 momentissa mainittuja ohjearvoja. Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä.

Mainitun valtioneuvoston päätöksen 4 §:n mukaan jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- tai laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista edellä 2 tai 3 §:ssä mainittuun ohjearvoon.

Asiassa saatu selvitys

Maa-aines- ja ympäristölupahakemus koskee tarvekiven louhintaa ja sivukiven murskausta Sulkavan kunnan Iisalonnella. Louhinnassa kalliosta irrotetaan kameja, jotka paloittelallaan määrämittäisiksi ja -muotoisiksi blokeiksi. Blokit jatkojalostetaan muun muassa hautakiviksi, rakennus- ja sisustuskiviksi sekä muiksi erilaisiksi kivit tuotteiksi. Varsinaisen rakennus- ja koristekiveksi hyödynnettävän aineksen määrä on noin 10 % irrotettavasta kiviaineksesta.

Kyseessä on nykyisen, keskeytyneenä olleen kivenlouhintatoiminnan jatkaminen. Luvanhakijalla on ollut ympäristölupa voimassa 31.12.2018 saakka. Maa-aineslupa on voimassa 1.2.2022 saakka. Hakijan 3.2.2021 päiväämään ilmoituksen mukaan alueella on louhittu kiveä viimeksi 15.1.2004. Tämän jälkeen kiviä on kuljetettu alueelta myyntiin. Alueella on tehty lyhyt murskauskokeilu vuonna 2007 meluilmoituksen perusteella.

Ottoalueen pinta-ala on 3,4 hehtaaria ja alin ottotaso +60 m, joka on sama kuin aikaisemmassa luvassa. Toiminnan aluerajaus sekä ottamissuunnitelma on edellisten lupien mukainen. Hakemuksen mukaan louhimoa ympäröi suuria korkeuseroja sisältävä kallioinen metsäpeitteinen maa.

Toiminta alueella koostuu tarvekiven irrotuksesta, paloittelusta ja poiskuljetuksesta. Hakemuksessa louhintamäärä on vähennetty puoleen aikaisemmasta 40 000 m³ktr ja on nyt keskimäärin 20 000 m³ktr vuodessa ja yhteensä 200 000 m³ktr 10 vuoden aikana. Vuotuinen ottamismäärä vaihtelee voimakkaasti tuotteiden kysynnän mukaisesti.

Tarvekiven louhintaa/irrotusta tehdään poraamalla, räjäyttämällä, kiilaamalla ja sahausta apuna käyttäen. Sivukiveä murskataan tarpeen mukaan erikseen paikalle tuotavalla murskauskalustolla. Louhimolla toimii 1–2 poralaitetta. Porauksessa syntyvä kivipöly otetaan talteen porauslaittekohtaisilla pölynimureilla. Rakennuskiven irrotus tapahtuu pääosin maanpinnan alapuolella louhimon seinämien suojassa. Murskauslaitos sijoitetaan tuotantokasojen katveeseen ja tarvittaessa lähelle louhimon seinämiä vähentämään meluvaikutuksia. Tarvekiven räjäytyksissä käytetään pieniä räjähdemääriä, koska tavoitteena on saada kiviaines säilymään mahdollisimman ehjänä. Tarvekiven irrotuksessa ja paloittelussa yleisesti käytettävät menettelyt ovat myös kiilaaminen ja vaijerisahausta, joiden melutasot ovat alhaisemmat kuin poraamisessa ja räjäytyksissä.

Hakemuksessa on arvioitu liikenteen määräksi toiminta-aikana keskimäärin 2–3 henkilöautoa ja 1–2 kuorma-autoa työpäivinä. Louhimolle tullaan pohjoisesta Iisalontietä pitkin, josta on liittymä louhimolle.

Etelä-Savon maakuntakaavassa louhimoalueella on EO1-merkintä, joka tarkoittaa kallio- tai rakennuskiviainesten ottoaluetta. Toiminta-alueella ei ole voimassa osayleiskaavaa tai asemakaavaa. Saimaa-Siikajärvi -alueen ranta-osayleiskaava rajoittuu toiminta-alueeseen etelä-, pohjois- ja itäpuolella.

Lähin häiriintyvä kohde, vapaa-ajan rakennus, sijaitsee päätöksen mukaan noin 650 metrin etäisyydellä etelässä. Päätöksen mukaan oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa muutoksenhakija [REDACTED] kiinteistölle [REDACTED], ottoalueesta itä-koilliseen, on osoitettu kolme rantarakennuspaikkaa. Kahdella näistä on

rakennusluvut ja lähimmälle etäisyys on yli 600 metriä toiminta-alueelta. Muutoksenhakijoiden [REDACTED] toimialueesta etelään sijaitsevien lomakiinteistöjen [REDACTED]-tilan rakennuksiin on päätöksen mukaan matkaa yli 800 metriä ja [REDACTED]-tilan rakennukselle noin 1,4 km.

Lähin vesistö on vajaan 500 metrin päässä oleva Saimaan Paksunruuvonveden Raationlahti. Ottamisalue ei sijaitse vedenhankintaan nähden tärkeällä pohjavesialueella. Avolouhokseen valuvat pintavedet palautetaan luonnonkiertoon pumpppaamalla ne suolle sivukivivaraston läpi. Jätevedet imeytetään imeytyskenttään. Toiminta-alueesta reilut 300 metriä etelään sijaitsee Kommatonvuoren luolasto.

Oikeudellinen arviointi

Menettely lupaviranomaisessa

Lupahakemuksen kuulutus on julkaistu Sulkavan kunnan virallisella ilmoitustaululla sekä kunnan verkkosivuilla. Ensimmäinen kuulutusaika on ollut 18.10.2017–19.11.2018. Tässä on ollut virheellinen tieto rantaosayleiskaavan maa-ainesten ottamismerkinnästä. Toiminta-alueen kiinteistö ei ole rantaosayleiskaavassa maa-ainesten ottamisalue (EO), vaan se on kaavoittamaton. Tieto on korjattu ja lupahakemus kuulutettu uudestaan 5.12.2018–11.1.2019. Asiakirjoista ei käy ilmi, että kuulutuksen julkaisemisesta olisi ilmoitettu ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaisesti toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä.

Rantasalmen kunnan ympäristölautakunta on lausunnossaan esittänyt, että hakemuksesta on tiedotettu kirjeellä ottamisalueen rajakiinteistöille sekä asuin- ja loma-asuinkiinteistöille reilun kilometrin säteellä. Ympäristölautakunnan asiakirjoissa on asianosaisista, jonka mukaisesti hakemuskuulutus on lähetetty tiedoksi kirjeellä. Kuulemisessa on tältä osin menetelty ympäristönsuojelulain 43 §:n mukaisesti.

Tiehoitokunnan jäsenille, joiden kiinteistö sijaitsee reilun kilometrin säteellä, on tiedotettu kirjeellä. Hallinto-oikeus katsoo, että tietoa hakemuksesta ei etäisyyksien takia ole ollut tarpeen lähettää kaikille tiehoitokunnan jäsenille erikseen kirjeellä.

Ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaan ympäristölupahakemuksen kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta. Hallinto-oikeus katsoo, että asian merkitys toiminnan laatu, laajuus ja sijainti huomioon ottaen ei ole vähäinen alueella, jossa on paljon vapaa-ajanasutusta. Kuulutuksen julkaiseminen sanomalehdessä tässä asiassa ei ole ollut muutoinkaan ilmeisen tarpeetonta. Näin ollen kuulutuksesta olisi tullut ilmoittaa ympäristönsuojelulain 44 §:n edellyttämällä tavalla sanomalehdessä. Asiassa on näin ollen tapahtunut tältä osin kuulemisvirhe. Koska vähintään kilometrin säteellä oleville kiinteistöjen omistajille on lähetetty hakemuskuulutus erikseen tiedoksi kirjeitse, voidaan kuulemisvirheen merkitystä asiassa pitää vähäisenä. Näin ollen päätöstä ei ole tässä tapauksessa syytä kumota kuulemisvirheen vuoksi. Asiassa ei ole tullut esiin myöskään muita menettelyvirheitä, joiden johdosta päätös olisi kumottava.

Hallinto-oikeus toteaa, että vaikka hakemukseen liitetyt selvitykset eivät kailta osin ole kattavat, on toiminta alueella kuitenkin jatkunut pitkään, jolloin toiminnan ympäristövaikutuksia pystytään arvioimaan myös toteutuneiden tilanteiden perusteella. Hallinto-oikeus katsoo, että asiassa on esitetty riittävä selvitys maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämisen edellytysten arvioimiseksi. Päätöstä ei ole kumottava puutteellisen selvityksen perusteella. Päätöksen perustelut täyttävät hallintolain 45 §:ssä päätöksen perustelemisselle asetetut vaatimukset.

Melu, pöly, räjäytykset ja tärinä

Siltä osin kuin Palin Granit Oy on vastineessaan viitannut ympäristöministeriön julkaisuihin, hallinto-oikeus toteaa, että ne eivät ole oikeudellisesti sitovia. Maa-aines ja ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ratkaistaan maa-aines- ja ympäristönsuojelulain säännösten nojalla tapauskohtaisen harkinnan perusteella.

Ottosuunnitelman karttojen mukaan murskaamo sijoitetaan alueen pohjoisosaan korkotasolle +102,7 metriä. Murskauslaitos on ympäröity 1–3 metriä korkeilla maa-aineskasoilla/sivukivillä, joiden takana on tätä korkeampia sivukivivarastokasoja tai kallio.

Toimintaa on rajoitettu kesäaikana ja toiminnasta on annettu meluhaittoja ehkäisevät lupamääräykset 1–3 päätöksen ympäristölupaa koskevassa osassa. Melutasoa on pyrittävä alentamaan työtekniisin järjestelyin. Rikotus ja murskaus on tehtävä mahdollisimman matalalla maastotasolla.

Louhimoiden haitalliset ympäristövaikutukset, kuten melu- ja pölypäästöt sekä tärinävaikutukset, rajoittuvat pääosin louhimoalueelle ja sen läheisyyteen. Ottamisen edetessä syvemmälle melun ja pölyn leviäminen ympäristöön vähennee, mutta sivukivikasat kasvavat.

Toiminta-aluetta ympäröivät useat loma-asutukseen tarkoitettut rakennukset, vaikkakin lähimpään rakennukseen on yli 600 metriä. Palin Granit Oy:n ilmoituksen mukaan alueella on viimeksi louhittu vuonna 2004 ja ainoastaan lyhytaikaista murskausta on tehty meluilmoituksella vuonna 2007. Toiminnan melua ei ole mitattu eikä hakemukseen ole liitetty melumallinnusta. Edellä olevan perusteella hallinto-oikeus katsoo, että melumittaus on tarpeen. Näin ollen hallinto-oikeus on lisännyt ympäristöluvan lupamääräykseen 3 melumittausvelvoitteen. Mittauksesta saatujen tulosten perusteella voidaan arvioida, onko meluntorjunta riittävää.

Hakija on ilmoittanut hallinto-oikeudelle antamassaan vastineessa, että tarvekiven eli luonnonkiven louhinnassa käytetään putkipanoksia ja räjähtävää tulilankaa, jolloin tärinävaikutukset ovat huomattavasti pienemmät kuin esimerkiksi murskekiven louhinnassa tai kaivoksissa. Tarvekiven louhinnassa tärinää syntyy ainoastaan kiintokallion räjäytyksissä. Irtolohkareiden mahdollisissa

räjäytyksissä ei synny tärinää. Ympäröivän kallioperän ruhjevyöhykkeet vaimentavat tärinän leviämistä. Sulkavalla Kommatonvuorta ympäröivät laakso-
maiset ruhjevyöhykkeet esimerkiksi luoteessa. Vaijerisahausta käytetään usein

juuri kiintokallion irrotuksessa ja se vähentää porausmelun lisäksi myös räjäytysten määrää louhimolla. Tärinää on mahdollista mitata toiminnan aikana.

Lupamääräyksen 3 mukaan räjäytykset on tehtävä riittävän pienillä panostuksilla rakennusvaurioiden ehkäisemiseksi.

Räjäytyksistä ja tärinästä aiheutuvia haittoja on ehkäisty myös lupamääräyksillä 2 ja 3. Lupamääräyksen 3 mukaan luvansaaja on muun muassa velvollinen tekemään/teettämään tärinämittauksia, jos lupaviranomainen niin edellyttää. Hallinto-oikeus pitää lupamääräyksiä tärinästä riittävinä.

Pölyntorjuntatoimista on määrätty lupamääräyksessä 4. Lisäksi valvontaviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa toiminnanharjoittajan suorittamaan hiukkasmittauksia sekä antaa pölypäästöjä koskevia lisämääräyksiä. Hallinto-oikeus katsoo, että pölyntorjunnasta annetut määräykset ovat ennalta arvioiden riittävät ottaen huomioon etäisyys lähimpiin häiriintyviin kohteisiin.

Vesistövaikutukset

Hallinto-oikeus on lisännyt ympäristölupaan lupamääräyksen 7 b koskien huulevesien käsittelyä ja johtamista. Sen mukaan ennen toiminnan aloittamista ympäristölautakunnalle on esitettävä suunnitelma nykyiseen louhokseen kertyneen ja louhinta-aikana louhokseen kertyvän veden poistamisesta ja käsittelystä. Ympäristölautakunta voi suunnitelmaa hyväksyessään antaa täydentäviä määräyksiä muun muassa vesien käsittelystä, johtamisesta ja tarkkailusta.

Saimaan vesistöön on yli 600 metriä. Ympäristöluvan lupamääräyksen 7 mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä edellyttää toiminnanharjoittajan teettämään kustannuksellaan vesitutkimuksia. Lupamääräys 5 koskee öljytuotteiden ja kemikaalien varastointia ja käyttöä ja lupamääräyksessä 6 määrätään muun muassa vaarallisten jätteiden välivarastoinnista.

Näiden seikkojen perusteella ja ottaen huomioon hallinto-oikeuden lisäämä lupamääräys 7 b, toiminnan etäisyys ja laajuus sekä se, ettei toiminta-alue sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, hallinto-oikeus ei katso siitä lupamääräysten mukaan toimittaessa ennalta arvioiden aiheutuvan haittaa vesistölle. Näin ollen päätöstä ei ole tarpeen kumota tai enempää muuttaa vesistövaikutusten perusteella.

Sijoituspaikka ja kaavoitus

Luvan hakijalla on ollut toiminta-alueella vuonna 2008 myönnetty ympäristölupa louhintaan ja murskaukseen. Ympäristölupa on ollut voimassa 31.12.2018 saakka. Luvan hakijalla on toiminta-alueella voimassa oleva maa-ainelupa 1.2.2022 saakka. Kyseessä on siten jo pitkään alueella jatkunut toiminta. Hakemuksen perusteella toiminta-alue ja ottamissuunnitelma pysyvät samoina ja toiminta jatkuu samanlaisena pienemmällä louhintamäärällä ja osittain uudemmalla tekniikalla. Edellä olevan perusteella päätöksen kumoamiseen sen perusteella mitä valituksissa on esitetty toiminnan sijoituspaikasta ei ole syytä.

Toiminta-alue ei sijaitse asema- eikä yleiskaava-alueella vaan alue rajoittuu Saimaa-Siikajärvi -alueen rantaosayleiskaavaan, jossa sijaitsee vapaa-ajan-

asutusta ja jonne on myönnetty lisää rakennuslupia. Maakuntakaavassa toiminta-alue on osoitettu kallio- tai rakennuskiviainesten ottoalueeksi.

Hallinto-oikeus katsoo, että toiminta voidaan järjestää siten, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Luontoarvot

Hallinto-oikeus arvioi, ottaen huomioon toiminnan laajuus ja etäisyys, ettei toiminnalla ole vaikutuksia saimaannorpan suojelualueeseen tai norppakan- taan. Alueella ei ole luonnonsuojelualueita eikä luonnonsuojelulaki ole muu- tenkaan luvan myöntämisen esteenä.

Valituksessa on esitetty, ettei metsää tule laskea suojaetäisyyteen eikä altistaa pölylle. Hallinto-oikeus toteaa, että pölypäästöt rajoittuvat pääosin louhimo- alueelle ja sen läheisyyteen. Ottamisen edetessä syvemmälle pölyn leviäminen ympäristöön vähenee. Metsää ei yleensä lasketa suojaetäisyyteen, koska lupa- määräyksillä ei voida estää toiminta-alueen kiinteistön ulkopuolella tapahtuvaa metsänomistajien metsän käsittelyä.

Lupaviranomaisen lausunnon mukaan Kommatonvuoren kalliojyrkänne/luola- muodostuma sijaitsee louhinta-alueen reunalta reilut 300 metriä etelän suun- taan ollen viereisen maanomistajan kiinteistön puolella. Muodostelma ei ole luonnonsuojelu- tai muinaismuistokohde. Asiassa ei ole tullut esiin seikkoja, joista olisi pääteltävissä, että ottamistoiminnasta aiheutuisi vaaraa luolastolle.

Toiminta-ajat

Ympäristöluvan lupamääräyksessä 2 on määrätty toiminta- ja työskentely- ajoista. Ottaen huomioon kesä-, arkipyhä- ja viikonloppurajoitukset, lukuun ottamatta kuormauksia ja kuljetuksia, ja etäisyydet lähimpiin häiriintyviin koh- teisiin sekä lisätty melumittausvelvoite, toiminta-aikoja ei ole tarpeen rajoittaa enempää kuin mitä ympäristölautakunnan päätöksessä on tehty.

Tieasiat ja liikenne

Maa-aines- ja ympäristölupaharkintaan ei lähtökohtaisesti kuulu liikenteen yleisten ympäristöhaittojen huomioon ottaminen alueella, joka ei kuulu suora- naisesti toiminnanharjoittajan vastuulle. Ympäristölupaharkinnassa arvioidaan, aiheutuuko hakemuksen mukaisesta toiminnasta lähialueen liikenteen lisäys mukaan lukien ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa taikka naapureille koh- tuutonta räsistystä. Liikenteestä aiheutuva melu, pöly ja saasteet ovat ympäris- töluvan yhteydessä arvioitavia seikkoja. Tielle aiheutuvaa kuormitusta ei muu- toin voida ottaa huomioon lupaharkinnassa. Ottaen huomioon toiminnasta ai- heutuva vähäinen liikenne ja etäisyydet lähimpiin häiriintyviin kohteisiin ei päätöstä ole tarpeen kumota tai muuttaa liikennettä koskevien valitusperusteis- ten johdosta.

Teiden käyttäjien liikenneturvallisuus ei liity toiminnasta aiheutuvaan ympäris- tön pilaantumiseen, eikä liikenneturvallisuutta voida tämän vuoksi ottaa huo- mioon lupaharkinnassa. Yksitystien käyttäminen ja siihen kohdistuvat vaati- mukset eivät kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan ratkaista.

Vakuuden suuruus

Lupamääräyksessä 11 on määrätty vakuudesta siten, että maisemointitöiden vakuudeksi määrätään aiemman suuruinen 50 000 euroa ja se on toimitettava kunnalle/olemassa oleva vakuus päivitettävä toukokuun loppuun 2019 mennessä. Vakuuden on oltava voimassa 30.9.2030 saakka. Hallinto-oikeus katsoo vakuuden olevan riittävä, koska maa-aineslain 12 §:n mukaan lupaviranomainen voi tarvittaessa hyväksyä muutoksen annettuun vakuuteen. Lupaviranomainen voi myös erityisestä syystä määrätä lisävakuuden asettamisesta, mikäli vakuuden ei voida katsoa olevan riittävä 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden suorittamiseksi.

Kiinteistön tai rantakaavan arvo

Koska ympäristönsuojelulain 124 §:n mukaan ympäristölupa-asian yhteydessä voidaan määrätä korvauksista vain silloin, kun korvaukset liittyvät vesistön pilaantumiseen, ei kiinteistön mahdollista arvonalennuksen korvaamista käsitellä tämän asian yhteydessä. Maa-aineslain 9 §:n mukaan korvauksia kiinteistön arvon alenemisesta voidaan hakea lunastustoimituksessa, jota haetaan Maanmittauslaitokselta.

Johtopäätös

Edellä esitetyn perusteella ja kun otetaan huomioon toiminnan laatu, laajuus, sijainti, etäisyys lähimpiin häiriintyviin kohteisiin, ympäristövaikutukset sekä päätöksessä olevat lupamääräykset, hallinto-oikeuden ympäristöluvan lupamääräykseen 3 tekemä muutos ja lisäämä lupamääräys 7 b, hallinto-oikeus katsoo, että suunnitellusta toiminnasta ei voida katsoa sitä hakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti harjoitettaessa aiheutuvan terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän, pohjaveden tai vesistön pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella taikka eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta. Näin ollen ympäristöluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Myös maa-aineslain 6 §:n mukaiset edellytykset luvan myöntämiselle ovat olemassa.

Hallinto-oikeus katsoo, ettei ympäristölautakunnan päätöstä ole syytä valituksissa esitettyjen näkökohtien johdosta kumota eikä päätöksen lupamääräyksiä enemmälti muuttaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Päätöksen tiedoksiantaminen

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneelle. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Sulkavan kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätöseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n perusteella valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **3.12.2021**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Diaarinumerot

00416/19/5701

00508/19/5701

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Raija Uusi-Niemi ja Annukka Lagerstam sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Saara Juopperi.

Raija Uusi-Niemi

Saara Juopperi

Annukka Lagerstam

Hallinto-oikeuden esittelijä

Mia Koski-Träskvik

Toimituskirjan antaja:

Inkeri Eriksson
lainkäyttösihteeri

Diaarinumerot

00416/19/5701

00508/19/5701

Jakelu

Päätös ja maksu

[REDACTED], maksutta
osoite: [REDACTED]

[REDACTED], maksutta

Jäljennös maksutta

Palin Granit Oy

Sulkavan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen /
Rantasalmen kunnan ympäristölautakunta

Sulkavan kunnan terveydensuojeluviranomainen

Sulkavan kunnanhallitus

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
Ympäristö ja luonnonvarat, sähköisesti

Itä-Suomen aluehallintovirasto, sähköisesti
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus, sähköisesti

IE

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaanista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiantipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>